

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אוהד גורדון

התובעת

נטע חזן

ע"י ב"כ עו"ד כ' פומרנץ

נגד

הנתבע

יצחק מגרפתה

ע"י ב"כ עו"ד ר' ויסמן

פסק דין

לפני תביעה לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע").

רקע ועיקר המחלוקת

1. התביעה עוסקת ב"פוסט" שפרסם הנתבע ביום 25.4.17 באמצעות הרשת החברתית "פייסבוק". הפרסום כתוב בצורה של תיאור שיחת טלפון שכנטען ערך הנתבע עם מי שמוצג שם כ"בכיר" פלסטיני, ובהמשך של חילופי דברים במהלך פגישה עם "הבכיר". לפי התיאור, ה"בכיר" מסר לנתבע מידע אודות "סוכנים ישראלים" העובדים עבור מנגנוני הביטחון הפלסטיניים, ובמסגרת זו מסר כי לגוף בשם הביטחון המסכל הפלסטיני יש "סוכנת בשם נטע חזן" – היא התובעת. פרסום הפוסט הניב תגובות של גולשים, שכללו התייחסויות חריפות מאוד כלפי התובעת. במסגרת זו כתב גם הנתבע הודעות, ובין היתר פרסם הודעה בלשון "חברים וחברות: זו תמונתה מדף הפייסבוק של הבוגדת סוכנת הבטחון המסכל הפלסטיני נטע חזן" וצירף תמונה של התובעת. הפרסומים צורפו כנספח ה' לתצהיר התובעת. פירוט נוסף של תכניהם יובא בהמשך.

2. על רקע זה הוגשה התביעה. התובעת, כך בתמצית, טוענת כי הפרסומים מהווים "לשון הרע" ופורסמו בכוונה לפגוע בה בידי הנתבע, שלטענתה הוא "טוקבקיסט אנטי-שמאלני" שנוהג לפרסם ברשתות החברתיות כזבים אודות "פעילי שמאל". לכן, עתרה לפיצוי ללא הוכחת נזק בסך של 140,000 ₪. התובעת הצביעה על כך שהפרסום קדם בימים ספורים לטקס זיכרון יהודי-פלסטיני שנערך ביום 30.4.17, שפורסם מראש כי היא תנחה אותו, וטענה כי עיתוי הפרסום (העוסק בשיחה ובמפגש שלטענת הנתבע התרחשו כשנה קודם לכן), מעיד על כוונת הנתבע לפגוע בה ובארגון שנקרא

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 "לוחמים לשלום", במסגרתו פעלה ושנטל חלק בארגון הטקס האמור. עוד טענה שבפועל נפגעה
2 מהפרסום עקב תגובות קשות שהניב, בהן אף פורסם מיקום שכונות מגוריה ועבודתה, הודעות נאצה
3 ואיומים שקיבלה, ושיתוף רחב של ה"פוסט" שהוסר רק לאחר שלושה ימים בידי "פייסבוק"
4 בעקבות תלונות התובעת.
3. בכתב הגנה מיום 16.11.17 ובכתב הגנה מתוקן מיום 28.11.28, אותם הגיש בעצמו, טען הנתבע כי
5 התביעה מונעת ממניעים זרים, וכי הפרסום הוא אמת. לטענתו "כל פרסומי... מבוססים על דברים אותם
6 חווה במהלך שירותו כסוכן משטרה סמוי" ועליהם סיפר לקצין משטרה בשם י' (בהמשך מסר שכוונתו
7 למר ישראל הורן, אותו זימן לעדות). הנתבע טען שהתובעת "פעלה עבור ארגון עוין" וטען "אמת
8 דיברתי". עוד טען כי הפרסום נדרש משום ש"המידע המודיעיני אליו נחשף ממקור בטחוני פלסטיני על
9 התובעת" גרם לו לחשש כבד כי התובעת "עלולה לבצע בין בתמימות ובין בזדון פעולות עוינות נגד הציבור
10 הישראלי בשליחות גורמים" מהביטחון המסכל הפלסטיני "וזאת בזמן שאינה מטופלת כיאות ע"י השב"כ".
11 במסגרת תצהירי הנתבע (שהוגשו לאחר שב"כ הנתבע החל לייצגו) חל שינוי מסוים בטיעון תוך
12 התמקדות גוברת בפעילות התובעת במסגרת ארגון "לוחמים לשלום". במסגרת זו הודגשו טענות
13 לפיהן בארגון האמור חברים פעילי טרור עמם נפגשה התובעת בשטחי הרשות הפלסטינית. הנתבע
14 טען שהארגון הוא "שימוש ציני בתחפושת פוליטית של מנגנון הבטחון המסכל הפלשתיני" (פיסקה 7
15 לתצהירו), וחזר על טענתו שפרסם דברי אמת. לביסוסה, הציג מה שנחזה כהעתק צילומי של מסמך
16 של הביטחון המסכל הפלסטיני, שלטענתו "מאבחן את התובעת באופן ישיר כסוכנת של מנגנון הביטחון
17 המסכל הפלשתיני המופעלת באמצעות ראד אל הדר", שלדבריו עוסק בפעילות טרור וחבר בארגון
18 האמור (להלן: "ראד"). עוד הציג מסמך שלטענתו הוא צילום של "תעודת קצין" של ראד במנגנון
19 הביטחון המסכל הפלסטיני. הנתבע טען בתצהירו שלא ביקש לפגוע בתובעת או להפחידה באמצעות
20 הפרסום, כי אם "להזהיר אותה ואת הציבור מפני התוצאות האפשריות של מעשיה".
4. בסיכומי הנתבע הועלו לראשונה טענות נוספות. בכלל זה נטען כי עומדות לנתבע הגנות תום הלב
22 בפרסום, לפי סעיפים 15(2) ו-15(4) לחוק איסור לשון הרע. זאת, משהאמין באמיתות הפרסום ופעל
23 כדי להגן על אינטרס ציבורי תוך שהביע את דעתו, ובשל תפקיד ציבורי שמילאה התובעת בשל
24 פעילותה ב"לוחמים לשלום" ועמותות נוספות. עוד נטען שבמילה "בוגדת" התכוון הנתבע לחוסר
25 נאמנות של התובעת למדינה, להבדיל מבגידה במשמעותה הפלילית. טענות נוספות שלו תיסקרנה
26 בהמשך.
5. לסיום סקירת טענות הצדדים אציין, כי בכתב התביעה המתוקן מיום 11.11.18 נכלל פרסום נוסף,
28 שכנטען התרחש לאחר הגשת התביעה המקורית, בדרך של "תיוגה" ופרסום שמה של התובעת
29 בהערה ל"פוסט" אחר "ובו תמונות ושקסט מזעזע שטפל על אדם אחר" (כך בלשון התובעת). הפרסום
30 הוצג כנספח י"א לתצהירה). אלא, שבישיבת ההוכחות לא עסקו הצדדים בפרסום זה. התובעת אף
31

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

לא דנה בו בסיכומיה ונראה שזנחה אותו כמגבש עילה עצמאית. לכן, לא יערך דיון נפרד בפסק הדין
בפרסום זה.

דיון

פרסום לשון הרע

המחלוקת שבין הצדדים לא התמקדה, ובצדק, ביסודות המקימים את העוולה לפי סעיף 7 לחוק
איסור לשון הרע. יסודות אלה מתקיימים בבירור: הפרסום שבוצע ברשת החברתית עונה להגדרת
"פרסום" בסעיף 2 לחוק ובסעיף 7 רישא, ותכניו מהווים "לשון הרע" כהגדרתה בסעיף 1 לחוק.

הגדרה זו עוסקת בפוטנציאל לפגיעה בכבודו או במשלח ידו של מושא הפרסום, מה שמתקיים
בפרסום מושא הליך זה: פרסום ברבים הנחזה כ"חשיפה" שמקורה בבכיר פלסטיני של מידע פנימי
ו"רגיש", לפיו ישראלית משמשת כ"סוכנת" של הביטחון המסכל הפלסטיני, תוך ייחוס לה של
בגידה בעמה ובמדינתה ובצירוף שמה ותמונתה, הוא פרסום שעלול בהחלט לפגוע בשמה הטוב
ובעיסוקה, לבזותה ולהפכה מטרה "לשנאה, לבזו או ללעג" בעיני הבריות, כנדרש בהגדרה האמורה.
אם נדרשת המחשה לפוטנציאל זה, הרי שהוא מצוי בהתממשותו בתגובות-בפועל ל"פוסט" הנזכר
לעיל, בהן "זכתה" התובעת למטחי נאצות.

כמובא לעיל, הנתבע טען בסיכומיו שבמילה "בוגדת" התכוון לבגידה בערכי המדינה ולא לעבירה
הפלילית. אין בכך להעלות או להוריד, לעניין התקיימות יסודות העוולה.

ראשית, פרסום "לשון הרע" אינו עוסק רק בייחוסם של מעשים פליליים למושא הפרסום, ודי
בתכנים פוגעניים כגון אלה שפורסמו בפוסט הנדון, שייחסו לתובעת מתן שירות ביון לארגון עוין,
כדי לגבש את העוולה.

שנית, בהמשך תדון כוונתו של הנתבע בפרסום, וכפי שאראה סבורני שהוכח כי פעל בכוונה לפגוע.

ושלישית, יוזכר כי "המבחן בעניין זה הוא אובייקטיבי: מהו המובן שהאדם הסביר והרגיל היה מייחס
לפרסום, ואם היה באותו מובן כדי לפגוע בשמו הטוב של התובע. בהתאם לכך, אין חשיבות לכוונת המפרסם
או לדרך שבה הובן הפרסום על-ידי הטוען לפגיעה בו" (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פסקה 6 (10.1.02)).
ראו גם ע"א 8345/08 בן נתן נ' בכרי (27.7.11); דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות ואח' נ' קראוס ואח'
(29.6.98)).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

הגנת אמת בפרסום – סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
8. התקיימותה של העוולה אינה סוף פסוק. החוק שבכותרת מגלם איזון עדין בין זכויות, שעלולות להתנגש זו בזו : מחד הזכות לשם טוב ולפרטיות, הנתפסת כנגזרת של הזכות החוקתית לכבוד (ע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך, פסקה 75 (8.2.12)) ומאידך חופש הביטוי, על חשיבותו הרבה כאחד מיסודותיה של חברה דמוקרטית, שהובילה לסיווגו כזכות בעלת מעמד חוקתי (רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף פסקאות 8-10 (14.8.01)). האיזון הערכי מצא ביטוי בחוק, ביחס שבין העוולה לבין ההגנות העומדות למפרסמי "לשון הרע". מכאן החובה לבחון, האם עומדת לנתבע אחת ההגנות להן טען.
9. ההגנה המרכזית שהציג הנתבע היא זו הנזכרת בכותרת פרק זה. היא חלה כאשר "הדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי". לגבי שני רכיבים אלה משמש מבחן אובייקטיבי, העוסק בנקודת מבטו של הקורא הסביר.
10. הנטל לביסוס ההגנה חל על הנתבע, הטוען להתקיימותה. לפי הפסיקה, עצמת הראיות שעליו להציג לצורך ביסוס ההגנה היא נגזרת, בין היתר, של דרגת האשמה המוסרית המיוחסת בפרסום לנפגע (ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב (12.12.06)). הדבר מדגיש את הנטל שעל הנתבע, שהפרסום שביצע ייחס לתובעת פעילות כ"סוכנת" בשירות מנגנוני מודיעין עוינים למדינת ישראל וכן בגידה – אלמנטים, שמנקודת מבטו של הקורא הסביר הם אקטים קשים וחמורים מבחינה ערכית, ונושאים עמם אשם כבד.
11. הנתבע לא עמד בנטל זה. דבר שהציג לא הוכיח את שטען בפרסום עצמו : כי בכיר פלסטיני מסר לו, במסגרת פעילות בעלת אופי מודיעיני, שהתובעת משמשת כסוכנת של הביטחון המסכל הפלסטיני.
12. בהקשר זה אדון בנסיונותיו של הנתבע, בטענות שהציג בהליך זה, למעט בתכני הפרסום מושא התביעה ולגרוס, כי בפרסום זה טען "רק" שהתובעת מנוצלת בידי גורמים עוינים ומופעלת על ידם ללא ידיעתה (למשל בסיכומיו, בהם טען שקשריה עם אותם גורמים "מעמידים אותה בגדר מופעלת... התובעת פועלת בעצימת עיניים מתמשכת וכלי בידיהם ויכול להיות שישתמשו בה ללא ידיעתה" – 40/פ' ש' 23-26). עוד טען כי בפרסום מושא התביעה עסק בפעילותה של התובעת במסגרת ארגון "חברים לשלום", שלטענתו חלק מחבריו מעורבים בטרור או משמשים בביטחון המסכל הפלסטיני, או במפגשה עם אנשים אלה שלטעמו מהווים עבירה על חוק העונשין, תשל"ז-1977.
- טענות אלה אינן משכנעות. בזמן אמת טען הנתבע דברים אחרים : לצד הפרסום עצמו שתכניו בהקשר זה יידונו בהמשך, ביום הפרסום ניהל הנתבע התכתבות "ווטסאפ" עם מכר של התובעת (ת/3). זו מעידה על תכני הפרסום שבוצעו בסמוך ב"פייסבוק" : הנתבע חזר וטען בה כי בפרסום הפוסט מושא התביעה, הוא התבסס על מידע שבכיר פלסטיני "הוציא ממחשב של הרשות כחומר מודיעיני". הנתבע אף שלל שם, במפגיע, את הטענות אותן הוא טוען כיום, במילים "המקור שלי לא הביא לי פעילים תומכים בפלסטינים שעובדים עם ארגונים אזרחיים אלא מקורות ע"פ בקשתי שעובדים כסוכנים

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 ביטחוניים בגופים בטחוניים, הבטחון המסכל הוא גוף חשאי ואינו גוף גלוי או דיפלומטי". דברים אלה של
2 הנתבע סותרים באופן חזיתי את טענותיו בהליך זה.
- 3 13. מהות הפרסום ניבטת אף מן הפוסט עצמו: הטקסט שפרסם הנתבע בזמן אמת כלל מסרים שונים
4 מאלה להם טען בהליך זה: הנתבע, שגורס כי עסק בפעילות מודיעינית מטעם משטרת ישראל, הציג
5 בפוסט הנדון תיאור חי ומוחשי של שיחה שלו עם "בכיר פלסטיני" לרבות במהלך פגישה עצמו.
6 במסגרתה, כך תיאר, קיבל מה"בכיר" מידע רגיש.
- 7 התיאור בפוסט הוצג בצורה המגבירה את אמינותו בעיני הקורא, כשיקוף-אמת של פעילות מודיעין
8 שביצע הנתבע. הוא כולל מובאות שהוצגו כציטטות מפי הדוברים, חלקן אמירות בשפה הערבית
9 כביכול מפי "הבכיר", חילופי דברים בין ה"בכיר" לנתבע אודות אמינות המידע "הרגיש" (למשל:
10 "המידע הזה ודאי" הקשיתי. "מיליון פיל מייה - מיליון אחוז", קבע"), ואף פרסום סמל של הבטחון המסכל
11 הפלסטיני. כל אלה מגבירים את הרושם לקורא הפוסט, כי דובר בתיאור של התרחשות אותנטית.
- 12 גם התכנים נועדו להציג התרחשות אמת: לפי התיאור, תחילה הציג ה"בכיר" בפני הנתבע מסמך
13 על שני ישראלים, בשמותיהם נקב כי ש"שייכים למודיעין הצבאי". בהמשך מסר לנתבע ש"יש לי משהו
14 שם שיש לו פאסוורד למחשב בו מופיע החומר, אבל זה סיכון חיים", ודרש "תעודת זהות כחולה לו ולמשפחתו"
15 תמורת גילוי מידע רגיש. ה"בכיר" אף סיפר לנתבע, לפי הפוסט, על מתיחות בין מנגנוני הביטחון
16 הפלסטינים שעוסקים בגיוס סוכנים, על "סוכנים ישראלים שעובדים גם עם המוח'אבאר (השבכ
17 הפלסטיני)", ואז חשף "יש לבטמ"ס סוכנת בשם נטע חזן". הפרסום כנגד התובעת לא עמד אפוא בפני
18 עצמו, אלא שולב במהלך שלם.
- 19 גם בהקשר זה שילוב הנתבע אלמנטים בפוסט, להגברת האמינות: לפיהם, לאמירת ה"בכיר" על
20 התובעת הגיב הנתבע "לא, נטע גולן" והתווכח עם "הבכיר", שמצדו עמד על הטענה "נטע חזן", אני
21 בטוח אמר כשהוא מצביע על הכתוב בדף". הנתבע הוסיף תיאר נסיעה שלו חזרה מהפגישה עם "הבכיר",
22 בדיקה בדרך באמצעות "גוגל" של שמה של התובעת אותו לא הכיר קודם לכן, ופגישה עם מפעילו
23 המשטרת "הקצין י", שלשאלת הנתבע מסר לו שאינו מכיר את התובעת ואף טילפן לידו לרכז שב"כ
24 אותו שאל על התובעת ונענה שאינו מכירה. עוד תיאר הנתבע כיצד ביקש מהקצין "לארגן תעודת זהות
25 כחולה תמורת חומר ראייתי" על שני "הסוכנים" הישראלים הנזכרים לעיל, בהתאם לדרישת ה"בכיר".
- 26 14. הקורא הסביר לא יכול לגזור מפרסום זה אלא פרופוזיציה, לפיה הנתבע קיבל מבכיר פלסטיני מידע
27 מודיעיני פנימי ורגיש, העוסק בסוכני ביון ישראלים הפועלים בשירות גורמי מודיעין עוינים, ובהם
28 התובעת אשר לפי הפרסום פועלת בשירות גוף ששמו הביטחון המסכל הפלסטיני. לחידוד האמירה
29 אף הוסיף הנתבע ופרסם, בהודעה נלווית, את תמונתה של התובעת לצד האמירה "הבוגדת סוכנת
30 הבטחון המסכל הפלסטיני נטע חזן".

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 הפרסום לא עסק, אפוא, בתכנים להם טען הנתבע במסגרת הגנתו בהליך זה, כמובא לעיל. לא
- 2 נזכרים בפרסום מפגשים של התובעת עם חברים פלסטינים בארגון "לוחמים לשלום" או בכלל,
- 3 והוא אינו מתמקד בחברותה בארגון זה (ששמו הוצג רק כתוצר החיפוש ב"גוגל" שביצע הנתבע
- 4 לאחר המפגש עם הבכיר, ללא כל דיון או פירוט). האמירה על היות התובעת "סוכנת" של הביטחון
- 5 המסכל הפלסטיני לא הוצגה בפרסום כמסקנה של הנתבע מידיעה על חברותה בארגון האמור, או
- 6 על מפגשים כלשהם שערכה. עוד יוזכר, כי לפי הפוסט הוא כלל לא יכול היה לדעת על חברותה או
- 7 על מפגשים אלה בזמן אמת, שכן כתב כי לא ידע עליה דבר ולא הכיר את שמה טרם שיחתו עם
- 8 ה"בכיר". הטענה העובדתית בדבר היותה "סוכנת" לא הוצגה כהיסק מכל אלה או כאפשרות, אלא
- 9 כמידע פוזיטיבי שהתקבל מה"בכיר" במסגרת פעילות מודיעין בה "נחשפו" ישראלים המשמשים
- 10 כסוכני ביון בשירות מנגנוני הביטחון הפלסטינים.
- 11 15. הנתבע לא הוכיח את אמתותה של פרופוזיציה זו, אותה פרסם בנוגע לתובעת. כך עולה מטענותיו-
- 12 שלו בהליך זה, בהן העדיף לעסוק בחברותה בארגון "לוחמים לשלום" ובמסקנותיו ממפגשים
- 13 שערכה, ולגרוס שייתכן כי נוצלה ללא ידיעתה. אלה מחדדים, כי אין בידי הנתבע להראות את שטען
- 14 בפוסט: כי התובעת שימשה כסוכנת ביון של מנגנוני אויב.
- 15 16. גם הראיות שהציג הנתבע לא מוכיחות כי פרסם אמת:
- 16 כך צילום מסמך שהציג כנספח 3 לתצהירו, הנחזה כמסמך של הביטחון המסכל הפלסטיני מיום
- 17 5.7.16, חתום בידי אדם בשם עיסא אבו עראם (להלן "אבו עראם").
- 18 מסמך זה לא מסייע לנתבע. לא בוססה קבילותו, ובכלל זה כי מדובר במסמך אותנטי:
- 19 17. עורכו של המסמך, אבו עראם, לא הובא לעדות בידי הנתבע לביסוס אמינות המסמך וקבילותו.
- 20 אציין כי הנתבע, שהגיש ראיותיו ראשון, כלל לא ביקש או ניסה לזמן את אבו עראם לעדות. זאת,
- 21 הגם שלטענתו של הנתבע בחקירתו הנגדית הוא עמד בקשר עם אבו עראם, אליו אף התייחס כחבר
- 22 (פ/25, פ/19 ש' 5).
- 23 אבו עראם דווקא הגיש תצהיר עדות ראשית, אך מטעם התובעת. בהמשך וטרם ישיבת ההוכחות,
- 24 נפטר אבו עראם ועל כן לא העיד, תצהירו אינו משמש כראיה בתיק וגם עדות התובעת על דברים
- 25 שאמר לה אודות המסמך שהציג הנתבע (נספח 3 הנזכר לעיל) אינה קבילה בהיותה עדות שמועה.
- 26 ועם זאת, בהינתן היכולת לזמן את אבו עראם ונכונותו להעיד במשפט זה, הימנעותו של הנתבע
- 27 מלעשות כן כדי לבסס את קבילות המסמך פועלת לחובתו, ותומכת בטענת התובעת לפיה המסמך
- 28 נספח 3 אינו מסמך אמת.
- 29 18. הנתבע נקב בשמו של אבו עראם, לראשונה, לאחר פטירתו: הוא עשה זאת במהלך חקירתו הנגדית
- 30 בישיבת ההוכחות, שנערכה בסוף פברואר 2021. במסגרת זו טען, כי אבו עראם הוא למעשה
- 31 ה"בכיר" ששיחה עמו משנת 2016 פורסמה בפוסט מושא התביעה. לטענת הנתבע, אותו אדם (אבו

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 עראם) הוא גם מי שסיפק לו ב-2018 את המסמך נספח 3 לעיל. עוד לטענתו, לא חשף זאת עד למותו
- 2 של אבו עראם שכן דובר ב"מקור" אותו "הפעיל" כסוכן משטרת, והוא חשש לחייו.
- 3 לאחר בחינה, לא אוכל לקבל טענות אלה:
- 4 ראשית, טרם פטירתו של אבו עראם, הציג הנתבע עמדה אחרת: בתצהיר הנתבע מיום 16.7.19, הוא
- 5 בידל בין אבו עראם לבין "המקור" שסיפק לו את המסמך נספח 3. לחותם המסמך, הוא אבו עראם,
- 6 התייחס הנתבע בתצהירו כ"מחבל מוכר, שהיה מעורב בפיגועים בישראל". באותה פסקה התייחס,
- 7 בנפרד, ל"מקור הפלסטיני" ממנו קיבל לטענתו את המסמך (פיסקה 11). רק בישיבת ההוכחות טען,
- 8 לראשונה, שמדובר באותו אדם.
- 9 תצהירו של אבו עראם הוגש עם יתר ראיות התובעת, ביום 4.11.19. גם לאחר מכן לא מצא הנתבע
- 10 לשנות מגרסתו. הוא גם לא עשה כן סמוך לאחר שאבו עראם נפטר, וזאת הגם שהצדדים מסרו
- 11 שנפטר כחמישה חודשים טרם ישיבת ההוכחות, ולמרות ש(הנתבע) טען כאמור כי עמד בקשר עם
- 12 האיש.
- 13 בכלל זה, הנתבע לא ניסה להזים את טענות התובעת ואת תצהיר העדות הראשית שהגיש אבו עראם
- 14 – למשל, בהגשת תכתובת "ווטסאפ" באמצעותה, כך לפי טענתו של הנתבע בחקירה הנגדית, קיבל
- 15 מאבו עראם את תצלום המסמך נספח 3. הסברו בחקירה הנגדית, כי מחק את התכתובת (פ/25), לא
- 16 הותיר רושם המאפשר לקבלו. בעדותו גם טען שברשותו התכתבויות נוספות עם אבו עראם
- 17 באמצעות הטלפון הנייד, אך כשהתבקש לחפש במכשירו ולהציגן לא הצליח לעשות כן.
- 18 על רקע כל אלה, לא ניתן לקבל את דברי הנתבע בדבר קשריו עם אבו עראם, ואת הסבריו מדוע לא
- 19 הביא אדם זה לעדות כדי לבסס את קבילות המסמך נספח 3, הנחזה להיות מסמך שערך אבו עראם.
19. זאת ועוד, טענת הנתבע כי נמנע מלחשוף את אבו עראם כ"בכיר" עמו שוחח כדי שלא לסכן את חייו,
- 20 אינה הולמת את החלטת הנתבע לפרסם את הפוסט מושה התביעה: הפרסום אינו מכיל אמנם את
- 21 שם ה"בכיר" שכנטען מסר מידע רגיש לנתבע, אך מציג פירוט של תכני שיחה ופגישה עמו, שעלולים
- 22 היו להביא לזיהויו באמצעות חקירה ודרישה. בהם, נגישותו של ה"בכיר" למידע על זהותם של
- 23 "סוכנים ישראלים" העובדים עבור מנגנוני ביטחון פלסטינים שונים, או גישה שיש לו לאדם
- 24 המחזיק בסיסמה "למחשב בו מופיע החומר".
- 25
- 26 כשנשאל בנושא, התקשה הנתבע לספק הסבר להחלטתו לסכן באמצעות פרסום נרחב ב"פייסבוק"
- 27 את מי שלטענתו שימש כמקור מודיעיני, אותו הוא עצמו הפעיל כסוכן משטרת. לאחר מספר
- 28 תשובות שהעידו על קושי שלו להסביר את המהלך, תלה אותו לבסוף בהחלטה שלו להעדיף את
- 29 האינטרס הציבורי שלעמדתו מצוי בפרסום המידע, על פני הסיכון למקור (פ/25-26). אלא, שהסבר
- 30 זה מקשה לקבל את טענתו הנוגדת לפיה בשל אותו סיכון הוא נמנע מלחשוף בהליך זה את אותו

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 "מקור", כדי שלא לסכנו. הפער שבין אלה מוסיף ומחדד את הקושי לקבל את טענות הנתבע
- 2 בכללותן.
- 3 20. קשיי הנתבע לבסס את אותנטיות המסמך שהציג כנספח 3 לתצהירו עולים מהיבטים נוספים,
- 4 עליהם סמכה התובעת את טענתה כי המסמך זויף:
- 5 תחילה, הנתבע עסק בדבריו במסמך "פנימי" נוסף של הרשות הפלסטינית, שלדבריו עסק בפעילות
- 6 עוינת של ישראלי בשם עזרא נאווי (להלן: "נאווי"). הנתבע טען כי את המסמך בעניינו של נאווי
- 7 קיבל מאותו "מקור" פלסטיני שמסר לו את המסמך נספח 3 בעניינה של התובעת, וכי העביר את
- 8 שניהם למשטרה (פ/18-19 ופיסקה 11 לתצהירו). עוד טען שבאמצעות המסמכים שהשיג על נאווי
- 9 גרם להגשת כתב אישום נגדו (פיסקה 3 לתצהירו).
- 10 אלא, שהתובעת הגישה חוות דעת של המומחית לאה גוז מן החטיבה לזיהוי פלילי במטה הארצי,
- 11 שאיתרה סימנים המעידים על זיוף אחד משני מסמכים שבדקה (חוות הדעת הוגשה כראיה לפי
- 12 החלטה מיום 19.11.19. מצויה בבקשה מיום 14.11.19). הנתבע אישר בעדותו שהמסמך שנבדק
- 13 בחוות הדעת הוא המסמך אותו מסר למשטרה בעניינו של נאווי (פ/20 ש' 9). הנתבע לא ביקש לזמן
- 14 את המומחית לחקירה, ומשכך נותרו מסקנותיה בעיני. יש בהן להוסיף ולהחליש את היכולת
- 15 להיסמך על המסמך נספח 3 הנזכר לעיל.
- 16 21. שנית, לשאלות ב"כ התובעת אישר הנתבע שידוע לו כי אבו עראם פרש לגמלאות ב-2008 (פ/18).
- 17 המסמך נספח 3 נושא את התאריך 5.7.16 – שנים לאחר הפרישה ומועד, בו לדברי הנתבע עצמו אבו
- 18 עראם כבר לא עבד בביטחון המסכל הפלסטיני (פ/19 ש' 22). הדבר מחליש את האפשרות לקבל,
- 19 שבאותו מועד חתם אבו עראם על מסמך הנחזה כמוזכר או התכתבות פנימית של מנגנון הביטחון
- 20 המסכל ברשות הפלסטינית, ונושא סמליל וכיתוב של אותו מנגנון, וכי באותו מועד כתב אבו עראם
- 21 דברים בהם דיווח על פעילותו בשירות אותו מנגנון (כגון התחייבות לעדכן את הנמען "בכל חדש עובר
- 22 למידע שיתקבל אצלנו כולל המועד הקבוע לתחילת הפעילות"). גם בכך יש לתמוך בטענות התובעת, אודות
- 23 חוסר אותנטיות של המסמך.
- 24 22. שילוב כל אלה אינו מאפשר לקבל את המסמך שהציג הנתבע, ולהיסמך עליו לביסוס טענת "אמת
- 25 דיברתי".
- 26 למעלה מן הצורך אציין, שגם אם המסמך היה מתקבל הרי שאין בתכנו לסייע לנתבע. תוכן המסמך
- 27 נחזה כדיווח של אבו עראם למנהל מנגנון הביטחון המסכל, כי "הולכת להתקיים פעילות נגד גדר
- 28 ההפרדה הגזענית באמצעות משתתפים ישראלים ופלסטינים תחת השם לוחמים למען השלום, פעילות אשר
- 29 תאמתי עם ראאיד אלהדאר/בטחון מסכל ובתיאום עם הפעילה הישראלית נטע חזן הנמצאת ביחסים איתנים
- 30 ומתמשכים עימו בהקשר למשימה זו. בפעילות זו צפויה השתתפותם של 1000 אנשים וכי נבקשם לעדכן את
- 31 האחים במנגנון הביטחון בבית לחם כדי להעניק להם כל הדרוש להצלחת הפעילות".

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 אין מדובר בהוכחה לפעילות של התובעת כסוכנת ביון, הפועלת בשליחות הביטחון המסכל
2 הפלסטיני. מדובר בדיווח אשר, גם אם היה מבוסס שהוא אותנטי, מספר כי התובעת נטלה חלק
3 בארגון פעילות מחאה כנגד גדר ההפרדה, בהשתתפות ישראלים ופלסטינים רבים, ובהקשר זה
4 עמדה בקשר מתמשך עם ראאד. כותב המזכר לא טען בו שדובר ב"סוכנת" של הביטחון המסכל
5 הפלסטיני, או כי התובעת העניקה לביטחון המסכל שירותי ביון כלשהם כגון מסירת מידע מסווג,
6 ריגול כנגד מדינת ישראל או שירות אחר. הכותב אף ציין שפעילות המחאה בארגונה נטלה התובעת
7 חלק, היא יוזמה של "לוחמים למען השלום" – ארגון, שהתובעת אינה מכחישה כי היא פעילה בו.
8 לפי תיאוריה שלא נסתרו, מדובר בארגון בו חברים ישראלים ופלסטינים שחלקם נטל חלק בלחימה
9 ופועלים כיום בדרכים לא אלימות, ובהם ראאד שלא הכחישה כי עמדה עמו בקשר.
- 10 לעיל הוסבר, מדוע הפרסום מושא התביעה אינו עוסק בחברותה של התובעת ב"לוחמים למען
11 השלום", וממילא שאין בהתייחסות במסמך שהציג הנתבע לפעילותה במסגרת ארגון זה כדי לסייע
12 לנתבע. לשון המסמך מציגה, לכל היותר, מעורבות של התובעת בתיאום פעילות מחאה של הארגון,
13 שלפי הכותב תואמה גם עם הביטחון המסכל הפלסטיני. המרחק בין אלה, לבין הפיכת התובעת
14 ל"סוכנת" המעניקה שירותי ביון לגורם עוין, הוא ניכר.
23. קשיי הנתבע עולים מאלמנטים נוספים, המעמידים בספק את אמיתות כלל תכני הפוסט שפרסם,
15 בו תיאר פגישה שלכאורה קיים עם "בכיר פלסטיני". לעיל עמדתי על פערים בדבריו, למשל בטענתו
16 המאוחרת כי אותו "בכיר" הוא אבו עראם, המקשים לקבל את טענותיו.
17
- 18 לכך אוסיף, כי בפוסט שפרסם תיאר הנתבע כיצד ה"בכיר" ביקש ממנו לארגן תעודת זהות ישראלית
19 כנגד קבלת מידע רגיש, וכיצד ביקש זאת הנתבע ממפעילו ישראל הורן ונענה שהדבר ייבדק. להבדיל,
20 בבית המשפט טען הנתבע אחרת: כשנשאל האם הבטיח ל"בכיר" תעודת זהות ישראלית, השיב
21 בשלילה. בהמשך טען שאינו זוכר האם הבטיח זאת, שכן חש סכנת חיים ויתכן שהבטיח כל דבר.
22 לאחר מכן טען שה"בכיר" לא ביקש ממנו תעודה ישראלית (פ/20-19).
- 23 כל אלה לא הותירו רושם משכנע.
24. לסיום הדיון בראיות הנוגעות לטענת "אמת דיברתי", אעסוק בעדותו של העד ישראל הורן. לאחר
25 זימונו לעדות (לבקשת הנתבע) הגישה פרקליטות המדינה תעודת חסיון. כדי לאפשר קבלת
26 התייחסות מהעד הסכימו הצדדים והפרקליטות, כי העד יציג תשובות בכתב לשאלות שגובשו
27 בשיתוף הצדדים, לעיון בית המשפט (פ/27). התשובות סומנו א'.
- 28 בנסיבות אלה, בהן התשובות אינן חשופות לצדדים, אייחס להן משקל מדוד בלבד. ועם זאת, נוכח
29 המשקל שהעניק הנתבע בטיעוניו לעדות זו עלי לציין, כי בתשובות העד אין לתמוך בפרופוזיציה
30 אודות התובעת אשר עולה מהפרסום מושא התביעה, ברוב תיאורי הנתבע בפרסום זה אשר נוגעים
31 לעד, או בטענות הנתבע בפיסקה 17 לתצהירו ובפ/26 ש' 17.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

25. כל אלה מחייבים לקבוע, שהנתבע לא עמד בנטל לבסס את ההגנה לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע.
2
3

4

הגנות תום הלב

26. סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע מספק הגנה למפרסם "לשון הרע" בשורת מצבים, להם אלמנט משותף: כי הפרסום בוצע בתום לב.
6

תום הלב לבדו אינו מספק, ונדרש כי יתווסף לו אחד האינטרסים עליהם ביקש המחוקק לגונן באמצעות ההגנות הקבועות בסעיפים הקטנים של סעיף 15 לחוק. בהינתנם, נוצר משקל-נגד שעשוי להצדיק פגיעה בזכות לשם טוב ולכבוד באמצעות פרסום לשון הרע.
9

לכן, לביסוס ההגנה לפי סעיף קטן (2) לה טען הנתבע, יש להראות כי "היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום". לפי סעיף קטן (4) שגם לתחולתו טען הנתבע, "הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות".
14

27. הגנות אלה אינן מסייעות לנתבע. בפתח הדיון בנושא זה אציין, שההגנות האמורות נטענו לראשונה בשלב מאוחר, בסיכומי הנתבע מבלי שהועלו בכתב ההגנה או בתצהירי הנתבע. בעובדה שלא היה מיוצג עת הגיש את כתב ההגנה אין מענה שלם לקושי, שכן לא ביקש לתקן את המסמך לאחר שבא-כוחו החל לייצגו, ואף בעת שהגיש את תצהיריו העלה בהם רק טענת "אמת דיברתי" בהפניה לסעיף 14 לחוק (פיסקה 12 לתצהירים).
19

עם זאת, לא מצאתי לייחס משקל מכריע לקושי זה, שכן גם לגופן אין לקבל את ההגנות הנטענות:
20

28. יסוד תום הלב הנדרש לפי סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע הוא קריטריון מהותי, שמשמעותו משתנה בהתאם להקשר ההגנה הספציפית ואשר מקיף הן יסודות התנהגותיים העוסקים בעצם הפרסום ובהתנהגות המפרסם, והן יסוד נפשי שענייני במניעי המפרסם ובמידת אמונתו באמיתות הפרסום. בהקשר זה נשקלות גם סבירות הפרסום ומידת זהירותו של המפרסם בבדיקת הטענות שפרסם (א' שנהר **דיני לשון הרע** 260-261 (1997), ע"א 751/10 **פלוני נ' דיין** בפסקה 113 לפסק דינו של המשנה-לנשיאה ריבלין (8.2.12)). המחוקק יצק תוכן למושג תום הלב בסעיף 16 לחוק, המעגן חזקות לפיהן יישלל תום הלב כשהפרסום לא היה אמת והמפרסם לא האמין באמתותו או לא נקט אמצעים סבירים לבחון את אמתותו; או כשהתכוון לפגוע במידה גדולה מהסביר להגנת האינטרס המוגן בידי ההגנה הרלבנטית (לניתוח החזקות ראו ע"א 89/04 **נודלמן נ' שרנסקי** (4.8.08)).
29

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

29. יישומם של קריטריונים אלה על המקרה שלפני מחייב לקבוע, שהנתבע לא פעל בתום לב במשמעותו
הרלבנטית להגנות להן טען, כאשר פרסם את הדברים מושא הליך זה.
- הנתבע פרסם דברים חריפים ופוגעניים אודות התובעת, המייחסים לה פעולה כסוכנת, בשירות גורם
עוין. זאת עשה בתפוצה רחבה, תוך שליכה את המסר נגדה בצירוף תמונתה ושמה וכינויה "בוגדת".
כמובא לעיל, הוא אף נקט באמצעים להגברת אמינות הטענה בעיני הנחשפים ל"פוסט" שפרסם,
באמצעות שילוב האמירה כנגד התובעת בתיאור כולל ומוחשי של חילופי דברים וקבלת מידע פנימי
ורגיש מ"בכיר" פלסטיני במהלך פגישה עמו, פגישה שעצם קיומה לא בוסס.
- הנתבע לא הראה כי עשה דבר על מנת לברר את אמיתות טענותיו הקשות כנגד התובעת, טרם
פרסומן: הוא לא שכנע כי אכן קיבל מידע מבכיר כלשהו להבדיל מבדיית הדברים מלבו – ולעניין
זה אשוב ואפנה לדיון שנערך לעיל בטענתו המאוחרת כי ה"בכיר" הוא אבו עראם ולפערים שעלו
בדבריו. בנוסף, אם אף אניח שיש ממש בתיאורי הנתבע, הרי שיש בהם לפעול נגדו במישור הנדון
כאן: שכן, ב"פוסט" שפרסם טען כי שאל את קצין המשטרה, שבתורו שאל רכז שב"כ, אודות
התובעת, וכי שניהם לא אישרו את הטענות כנגדה. למרות זאת בחר לפרסם את הטענות כנגד
התובעת.
- הנתבע לא הראה כי קיבל מידע אחר, ממקור כלשהו או בעקבות בירור כלשהו שערך, שאימת את
הטענות טרם פרסומן. הוא אף טען שלמרות פנייתו, ידע כי גופי הביטחון הישראליים בדגש על שירות
הבטחון הכללי לא מצאו לפעול כנגד התובעת. למרות זאת החליט, כשנה לאחר השיחה שלטענתו
התרחשה עם ה"בכיר", לפרסם את הטענות כנגד התובעת.
- זאת ועוד, טענותיו של הנתבע בהליך זה בהן, כמובא לעיל, ניסה לשוות משמעות אחרת לתכנים
שפרסם, ממחישות כי בזמן אמת לא החזיק בביסוס הולם לטענות שבחר לפרסם כלפי התובעת.
- גם הראיות שהציג בהליך זה (ובראשן המסמך נספח 3 הנזכר לעיל) התקבלו, לשיטתו של הנתבע,
ב-2018, כשנה לאחר פרסום הפוסט, כך שאינן בגדר בירור הולם מראש – וכמובא לעיל, אף אינן
מספקות תמיכה לטענותיו. היות שהנתבע טען גם שפעל כ"כתב/בלוגר" (למשל בפיסקה 14
לתצהירו) אוסיף, כי אישר שלא פנה לתובעת טרם הפרסום.
30. כל אלה פועלים כנגד טענת תום הלב. כך גם חוסר הסבירות שבמעשי הנתבע: הוא ייחס לתובעת
מעשי בגידה בשירות גורם עוין, בתפוצה רחבה באמצעות הרשת החברתית. זאת עשה בצורה שנדונה
לעיל ואשר נועדה להגביר את אמינות הפרסום בעיני הגולשים. לצד זה פרסם את תמונת התובעת
ושמה המלא. בכך יצר פוטנציאל ניכר לפגיעה בשמה הטוב של התובעת.
31. איני מקבל את טענות הנתבע כי פרסם את הדברים כדי להזהיר את הציבור מפני התובעת, או
להזהירה שמא תיכשל בשיתוף פעולה עם גורם עוין (פיסקה 17 לתצהירו). כמובא לעיל, לנתבע לא
היה בסיס של ממש לדברים שפרסם, הוא ידע זאת, ועל רקע זה איני מקבל כי האמין שהתובעת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 היא אכן "סוכנת" המספקת שרותי ביון לביטחון המסכל הפלסטיני - דבר השולל את הטענה לרצון
2 להזהיר בפני סכנה אמתית. רושם זה התחזק בחקירתו הנגדית של הנתבע שלא ידע לספק הסבר
3 הולם מדוע, אם רצה להזהיר את התובעת, לא ניסה כלל לפנות אליה (פ/26-27). בהקשר זה אציין,
4 שבהמשך פסק הדין תדון הימנעותו של הנתבע, באמתלת שווא, מלשוחח עם התובעת סמוך לאחר
5 הפרסום, כאשר הוצע לו הדבר בידי מכר של התובעת (ת/3). עוד אציין שטענת הנתבע כי "נאלץ"
6 לפרסם את הדברים בציבור משום שרשויות הביטחון לא שעו לפנייתו ולא פעלו כנגד התובעת, דבר
7 שלטענתו דווח לו בידי הקצין ישראל הורן, הוצגו בצורה לא משכנעת (פ/26) ונסתרו בתשובות הקצין
8 (מסמך א' הנזכר לעיל).
- 9 32. כל אלה שוללים את תום הלב, מה שמאין את ההגנות הנדונות כאן. הדברים האמורים בפסקה
10 האחרונה מוסיפים ושוללים את תנאי ההגנה לפי סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע בהעדר הוכחתה
11 של חובה לבצע את הפרסום. כך גם חוסר הסבירות שבפרסום, עליו עמדתי לעין ואשר מהווה דרישה
12 הן במסגרת בחינת "תום הלב" והן כתנאי עצמאי לתחולת ההגנה הספציפית (שנחר בספרו הנ"ל,
13 עמ' 282 ו-286).
- 14 33. לסיום פרק זה אוסיף, כי הפרסום מושא התביעה לא יכול לחסות תחת כנפי ההגנה לפי סעיף 15(4)
15 לחוק מטעם נוסף: לא דובר ב"הבעת דעה" כנדרש בהגנה זו. "הלכה פסוקה היא, כי על הטוען להבעת
16 דעה להראות כי בדבריו הבחנה בין היסוד העובדתי לבין היסוד של הבעת הדעה. ההבחנה בין עובדות לבין
17 הבעת הדעה צריכה להיות ברורה..." (עניין דיין הנ"ל, פסקאות 121-123).
- 18 אמנם, לעיתים קשה להבין בין הבעת דעה להצגת עובדה, אך לא כך במקרה מושא הליך זה: הפוסט
19 נוסח כתיאור של התרחשות במהלכה קיבל הנתבע מה"בכיר" מידע מודיעיני (שכזכור, הוקרא מדף
20 שהחזיק ה"בכיר") על היות התובעת סוכנת ביון הפועלת בשירות גורם עוין. המידע הוצג כציטטה
21 מדברי "הבכיר". לא מדובר ב"אמירות בעלות יסוד סובייקטיבי, המתארות עמדה אישית בנוגע למצב
22 דברים מסוים" שהן בגדר הבעת דעה של המפרסם, או שהקורא הסביר יבין כהבעת דעה (שם).
- 23
- 24 **כוונה לפגוע**
- 25 34. סבורני שבכך לא מסתיים הדיון בהלך רוחו של הנתבע. לפי סעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע,
26 רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע בסכום שעד לכפל הפיצוי הקבוע בסעיף 7א(א) ללא הוכחת
27 נזק, אם "לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע". סבורני שהדבר מתקיים במקרה זה.
- 28 35. נדרשת זהירות יתרה בבחינת השאלה, האם פרסום לווה ב"כוונה לפגוע". יסוד זה משותף לעבירה
29 הפלילית לפי חוק איסור לשון הרע, שעוגנה בסעיף 6 לחוק ושכידוע דורשת הוכחתו של יסוד חפצי
30 ממשי, תוך שלילת תחולתה של "הלכת הצפיות". בהתאמה, פורש היסוד בצמצום כדורש "קיומו של

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 יסוד נוסף, של התנהגות זדונית, של כוונה 'של ממש' לפגוע" (רע"א 5022/13 הרב יצחק נ' דנון תקשורת
- 2 (8.9.13). וראו ניתוח היסוד בהפניה להלכות הנוגעות לעבירה הפלילית בע"א (מרכז) 32031-10-12
- 3 דנון תקשורת נ' הרב יצחק (9.5.13)). ועם זאת, אין מדובר ביסוד ריק מתוכן, ומקום בו הוכחה
- 4 כוונה לפגוע בשמו הטוב של אדם, יש בכך להוות נסיבה מחמירה המצדיקה הגדלה של סכום הפיצוי
- 5 (ע"א 7426/14 פלונית נ' עו"ד דניאל (14.3.16)).
- 6 36. כך בעניינינו, בו מוביל מכלול השיקולים למסקנה, לפיה הנתבע ביקש לפגוע בתובעת בפרסמו את
- 7 הפרסומים מושא הליך זה.
- 8 37. ההנמקה לכך כוללת, תחילה, את שנכתב לעיל בפרק שעסק בהגנות תום הלב. לא אחזור על
- 9 הדברים, אך אציין שהם מציגים החלטה של הנתבע לפרסם, בתפוצה רחבה, טענות "עובדתיות"
- 10 קשות ופוגעניות כנגד התובעת המייחסות לה מעשי בגידה כנגד המדינה בשירות גורם עוין. הנתבע
- 11 גם בחר לפרסם את הדברים ב"עטיפה" המשווה להם מראית של דברי אמת, כחלק מ"מידע
- 12 מודיעיני" שקיבל מבר-סמכא ("הבכיר הפלסטיני"), במסגרת פעילות חשאית.
- 13 הדבר מעיד על העניין שהיה לנתבע, לשכנע את הקוראים באמינות הטענה, הגם שלא הראה כי לו-
- 14 עצמו היה בסיס הולם להשתכנע באמיתותה.
- 15 הנתבע לא הסתפק בכך, אלא הוסיף ופרסם את תמונתה של התובעת מחשבון הפייסבוק שלה,
- 16 בצירוף המילים "זו תמונתה של הבודדת סוכנת הבטחון המסכל הפלסטיני נטע חזן". כל אלה הציבו את
- 17 התובעת כמטרה לזעם והשתלחויות מריבוי גולשים שנחשף לפרסום, בתגובות כגון "הלוואי יורידו
- 18 לה את הראש לכלבת שטן הזאת" ועוד (ראו עוד בנספח ה' ובפיסקה 21 לתצהיר התובעת). הנתבע לא
- 19 התנער מתגובות אלה, ולהיפך: השתתף בשיח התגובות, בהודעות ששלח בעצמו. הנתבע גם לא
- 20 הכחיש את טענת התובעת (בפיסקה 19 לתצהירה) כי סמוך לאחר פרסום הפוסט פעל אקטיבית
- 21 באמצעות "תיוגים", על מנת להגדיל את תפוצת הפרסום ברבים.
- 22 38. כמובא לעיל, לא ניתן לקבל את הסברי הנתבע מדוע בחר לפעול כך. העדרו של הסבר הולם מתווסף
- 23 ליתר האינדיקציות המעידות על כוונת הפגיעה. גם הקשיים שנדונו לעיל בדבר אמתות הפרסום
- 24 והמסמך נספח 3 שהציג הנתבע, והעדר היכולת לקבל שהיה לו בסיס הולם להאמין באמיתות
- 25 הדברים שפרסם, מעידים על כוונתו.
- 26 39. מסקנה זו מתחדדת נוכח מה שנראה כעיונות, אותה חש הנתבע לתובעת על רקע פעילותה בארגוני
- 27 שמאל. הנתבע לא הסתיר זאת: בכתבי הטענות ובתצהירו חזר והדגיש את היותה פעילת "שמאל
- 28 רדיקלי" ואת תחושותיו כי רשויות המדינה לא עושות די נגד שכמותה (למשל פסקה 6 לכתב ההגנה).
- 29 בבית המשפט כינה את התובעת "מפלצת" והאשים אותה במעורבות במותו של אבו עראם (17/9).
- 30 עמדתו כלפיה הומחשה בפרסומים נוספים, בהם אעסוק בהמשך.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

40. לתכני הפרסום, לאופן פרסומם, להתנהלות הנתבע בסמוך לפרסום ולעימות "האידאולוגי" שברקע הפרסום, מתווספת התנהלותו של הנתבע בהמשך הדרך, המוסיפה ומצביעה על עמדתו החפצית:
- לעיל הוזכרה התכתבות "ווטסאפ" בין הנתבע לבין מכר של התובעת (ת/3). המכר פנה לנתבע ביום הפרסום, סמוך לאחר העלאת הפוסט, וביקשו "עשה טובה תקפיד את הפוסט על נטע חזן". המכר ציין שאינו מבין מדוע הנתבע ייחס לתובעת את הדברים שפרסם "היא לא בוגדת ולא עובדת עם שירותי בטחון כלשהם למיטב ידיעתי! מדוע הגעת לתובנה הזאת?", וביקש מהנתבע לברר עם התובעת את הדברים, תוך שהתריע "אתה מסכן את שלומה... זה הפך לויראלי..." ושוב "אני משוכנע שזו טעות... אתה מסכן את חייה".
- תגובות הנתבע לפניית אלה ולהתראות על הסיכון האפשרי לתובעת כתוצאה מהפרסום שביצע, מעידות על יחסו הנפשי לאפשרות זו: הנתבע כלל לא הגיב להתראות בדבר סכנת הפגיעה בתובעת. לבקשת המכר כי ישוחח עם התובעת, התחמק בכתבו "דבר איתה חופשי". בהמשך טען, בכזב, שאסור לו לשוחח עם התובעת בהיותה "יעד מודיעיני". כשהתבקש "לפחות לטשטש את שמה" הגיב "אתה פעיל שמאל רדיקלי?" ואז חדל להשיב.
- תגובותיו אלה לתחנוני המכר בדבר הסיכון לתובעת, והימנעותו מפעולה כלשהי לצמצום הסיכון, מתווספים לאינדיקציות בדבר כוונת הנתבע.
41. עוד יש לדון בהקשר זה בהתנהלות הנתבע תוך כדי התנהלותו של הליך זה. ביום 12.12.18 ניתן תוקף של החלטה להסכמה שהציגו הצדדים, לפיה הנתבע "לא יפרסם בכל דרך שהיא דבר על התובעת" עד למתן פסק דין.
- למרות זאת, המשיך הנתבע לעסוק בתובעת בשלל פרסומים ברשתות חברתיות. לפירוט מלא של הפרסומים ראו נספח כ"א לתצהיר התובעת, והבקשה שהגישה לפי פקודת בזיון בית המשפט. כמובא שם, הנתבע חזר ופרסם אודות התובעת, בתדירות של ממש, תכנים דומים לפרסום מושא תביעה זו.
- להמחשה, אסתפק בדוגמאות: כך פרסום בו הלין הנתבע ש"כ"כ הרבה אויבים קמים לכלות את עם ישראל מבחוץ ובפנים, כפטריות אחרי הגשם. חלקם חובשים כאפיות חלקם כיפה... היום נטע חזן עם שמלה ארוכה מארגון 'לוחמים לשלום' שחברה לראאיד חאדר מחבל...". באותו פרסום, לאחר שעסק באנשים נוספים פנה הנתבע במעין תפילה לאל: "גזור את דינם לשבט ולא לחסד, הראנו את מפלתם, הסר מהם את כיפתם, השלך אותם אל האש כקורח ובני עדתו...".
- בפרסום נוסף הציג הנתבע את שמה ותמונתה של התובעת, וכתב "בשעת לילה, ברכב, ברמאללה, ציפור מהבטחון המסכל הפלסטיני 'לחשה לי באוזן' שהיא 'גחבה מדסוסה', בסלנג ערבי 'זונה מוכוונת'. נשבע לכם. 'להשתחרר מהכיבוש' היא רוצה" (שם, נספח כ"ב).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

1 לפרסום נוסף צירף הנתבע את תמונת התובעת, לצד תמונת אישה נוספת וכתב "מי שלא גילה חמלה
2 על הדובי לא ירחם על נטע חזן בשמלה ועל מיכל הוכברג במחשוף. נטע ומיכל! אתן שמסתובבות כפעילות של
3 ארגון 'לוחמים לשלום' בבטחון עצמי גבוה ומופרז ברמאללה ובכפיה בינות למחבלים – מורשעים – ובין מוסוים
4 מהבטחון המסכל. רב לכן!".

5 בפרסומי אף עסק הנתבע בתובעת בהקשרו של הליך זה ותוך עיסוק בתכניו. למשל כתב "עוד לפני
6 שהשגתי את החומר הראיתי שבו תצפו כולכם בפוסט הבא המוכיח חד משמעית שהתובעת שימשה כסוכנת של
7 הבטחון המסכל..." או "אני מבטא את שם התובעת 'שלא תוכל להביא ילדים לעולם'. לעורכת דינה אני קובע
8 סרטן בכבד. על בכיר ספציפי בשמאל הרדיקלי אני גוזר כליה משפחתית...". בחקירתו הנגדית אישר שפרסם
9 דו"ח שערך גוף בשם "עד כאן" (פ/23). הדו"ח עוסק ב"חשיפת הקשר בין הבטחון המסכל הפלסטיני
10 לארגון 'לוחמים לשלום' והוא כולל התייחסות לתובעת בטענות דומות לאלה שהציג הנתבע בהליך
11 זה, לרבות בהיסמך על המסמך שהוצג כנספח 3 לתצהירו, שמוצג באותו דו"ח (לאחר שככתוב שם
12 "הודלף") לצד תרגום לעברית – שהוא אותו תרגום, שהוגש בידי הנתבע בהליך זה (ת/2).

13 42. כאמור מדובר בדוגמאות, מתוך עיסוק חוזר ונשנה של הנתבע בתובעת, בפרסומים רבים תוך כדי
14 ניהול הליך זה. ריבוי הפרסומים ותכניהם, לעיתים בחזרה על הטענה להיות התובעת "סוכנת" של
15 גוף עוין ולעיתים תוך איחולים מפורשים כי יאונה לה רע, מוסיף ומחדד את המסקנה בדבר רצונו
16 של הנתבע לפגוע בה.

17

18

טענות נוספות

19 43. בסיכומי הנתבע טען הוא שבראיון עיתונאי מסרה התובעת שאחיה כינו אותה "בוגדת". בנסיבות
20 הליך זה ונוכח הקביעות לעיל איני רואה כיצד יש בטענה זו, או בטענה נוספת שנוכרה בתמצית
21 לפיה התובעת לא תבעה מפרסמים אחרים שפרסמו תכנים נגדה, לסייע לנתבע.

22 44. גם בתמיהתו של הנתבע מדוע התובעת דיווחה לבית המשפט על פטירת אבו-עראם מספר חודשים
23 לאחר שארעה אין לסייע לו, משלעדותו עמד בקשר שוטף עם עד זה ואף טען לנסיבות פטירתו (פ/17,
24 פ/19, פ/25).

25 45. לבסוף, בעדותו הזכיר הנתבע בדיקת פוליגרף שערך (פ/17). אלא, שההגנה לא הגישה או ביקשה
26 להגיש את תוצאות הבדיקה, ולא טענה לקבילותן שכלל מחייבת הסכמת הצדדים (ע"א 61/84
27 ביאזי נ' לוי (27.4.88), ע"א 8987/05 מלכי נ' סבון של פעם (9.10.07)). ממילא שאיני יכול לבחון
28 טענות הנסמכות על ראיה שאינה בפני.

29

30

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

הסעד

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
46. פסיקת הפיצוי בגין פרסום לשון הרע נעשית בשים לב למספר תכליות: תכלית תרופתית המבקשת להעניק פיצוי על הנזק שנגרם ו"למרק" את השם הטוב שנפגע; תכלית עונשית המבטאת מסר של סלידה מהתנהגות המעוול והכרה שיפוטית וחברתית בצורך למנוע פגיעות פסולות בכבוד האדם, ושבאה לידי ביטוי בין היתר בסעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע אשר נדון לעיל; ותכלית חינוכית-הרתעתית, המכוונת לציבור ומדגישה את חשיבות השמירה על שמו הטוב של הזולת. הבחינה היא פרטנית, וכוללת מישורים כעצמת הפגיעה שבפרסום וטיב הביטויים שננקטו, תפוצת הפרסום וזהות קהל היעד, תוצאות הפרסום בפועל ככל שהוכחו, התנהגות הפוגע לפני הפרסום ולאחריו, ושיקולים מקלים ומחמירים הקשורים בבעלי הדין (עניין **נודלמן** הנ"ל, פסקאות 52-59, רע"א 10520/30 **בן גביר נ' דנקנר** פסקה 32 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (12.11.06)).
47. בחינה זו מחייבת, במקרה שלפניי, לפסוק פיצוי של ממש לתובעת. הנתבע כשל בפרסום כוזב ובוטה, שכלל האשמה פוגענית לבגידה ושימוש של התובעת כ"סוכנת" בשירות גורם עוין. זאת פרסם תוך שליבה וחייד את דבריו באמצעים שנדונו לעיל, והשתמש ברשת החברתית המאפשרת תפוצה רחבה, ושבה עלול פרסום מעין זה להתפשט כאש בשדה קוצים. להמחשה, אפנה לאחת התגובות לפוסט שפרסם, בה דיווח המגיב כי שיתף את הפוסט בקבוצה מסוימת ובה "מעל ל 30 אלף רשומים" (נספח ה' לתצהיר התובעת).
- כך יצר הנתבע פוטנציאל לפגיעה של ממש בשמה הטוב של התובעת, שלמרבה הצער אף התממש – ולעניין זה אני מקבל את עיקר תיאורי התובעת בדבר השלכות הפרסום עליה. הדבר מקים את התכלית התרופתית שנדונה לעיל, הגם שבהקשר זה נתתי את הדעת לכך שהתובעת לא הוכיחה בראיות את כלל מישורי הפגיעה להם טענה (כגון פיטורין בשל הפרסום, פגיעה בעסק פרטי שהיא מפעילה או חלק מהודעות האיומים להן טענה). אתן לכך משקל מסוים למיתון סכום הפיצוי, אך תוך שקילת הקושי שהוכר בפסיקה להוכיח בראיות נזק שאינו ממוני, וקביעת המחוקק שאפשר פיצוי ללא הוכחת נזק מתוך הכרה בקשיי הוכחתו של נזק, הנובע מפרסום לשון הרע.
48. במקרה זה ראוי לתת משקל נוסף בפסיקת הפיצוי לתכלית העונשית. כך, ראשית, בשים לב למטרות הפוגעניות של הנתבע בביצוע הפרסום, לצד התנהלותו לאחר הפרסום. כך הן בסירובו למעט את הפגיעה בתובעת ואת הסיכון לה, והן בהמשך הפרסומים תוך-כדי התנהלותו של הליך זה באופן שהעצים את הפגיעה כתוצאה מהפרסום מושא התביעה. הפסול הערכי שבהתנהלות מעין זו, של רמיסה חוזרת ונשנית של שמה הטוב של התובעת, וזאת בהעדר היכרות של ממש בין הנתבע לבין התובעת ואך בשל סלידתו מפעילותה האידאולוגית, הוא פסול ניכר.
49. לכך מתווספת התכלית החינוכית-הרתעתית. חשיבותה נובעת מהשימוש הבעייתי שנעשה במקרה זה ברשתות החברתיות, הזמינות כיום לכל אדם ומאפשרות הפצה רחבה של פרסומים ומידע

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 בקלות רבה. לצד היתרונות הרבים, טמונות בכך סכנות ובהן היכולת להכפיש אדם ברבים, והקושי
- 2 של המוכפש להביא להסרת המסרים הפוגעניים מהרשתות וממנועי החיפוש. כל אלה מתחדדים
- 3 לנוכח הפרסומים החוזרים בהם נקט הנתבע, אשר קיבעו באינטרנט מסרים כוזבים וקשים כנגד
- 4 התובעת. הדבר מחייב לכלול בפיצוי רכיב, שיגלם מסר המוקיע התנהלות מעין זו ומעודד נקיטה
- 5 בזהירות ובאחריות בהתבטאויות ברשתות החברתיות.
- 6 50. למיתון הסכום שקלתי את האלמנט שנדון לעיל בדבר הוכחת הנזק, ולצדו את הרצון שלא ליצור
- 7 "אפקט מצנן" אשר יפגע יתר על המידה בחופש הביטוי. עוד שקלתי את מצבו הכלכלי של הנתבע,
- 8 כפי שנמסר בידי ההגנה.
- 9 51. כל אלה שימשו בעיצוב הסעד, שיוצג בפרק ההכרעה.
- 10 52. לסיום הדיון אדון בבקשות נוספות של התובעת:
- 11 תחילה, לא אוכל לקבל את עתירתה לצו מניעה שיאסור על הנתבע פרסומים נוספים נגדה. זו לא
- 12 הוצגה בכתב התביעה אלא לראשונה בסיכומים, ועל כן מצויה מחוץ לגדרי ההליך.
- 13 שנית, תוך-כדי ההליך הגישה התובעת בקשה לפי פקודת בזיון בית משפט, שעסקה בפרסומים
- 14 נוספים שביצע הנתבע שחלקם נדון לעיל. כפי שקבעתי מראש, בקשה זו תוכרע כעת.
- 15 לאחר שקילה, איני מקבל את הבקשה: ההליך לפי הפקודה האמורה אינו ננקט כדבר שבשגרה אלא
- 16 כחריג ובמידת הצורך בלבד. סבורני שדי במשקל שניתן לפרסומים האמורים בקביעת הפיצוי, בפרט
- 17 במסגרת התכלית הענישתית שיש בה ממד הרתעתי, כדי לענות לקושי שבפרסומים הנוספים
- 18 שבוצעו למרות ההחלטה מיום 12.12.18. במצב זה, איני סבור שיש הכרח בסנקציה נוספת מכוח
- 19 הפקודה האמורה, מה עוד שהסנקציות לפיה הן צופות פני עתיד בעוד שהליך זה מסתיים עתה ועמו
- 20 תוקף ההחלטה האמורה. מובן שאין בכך למנוע מהתובעת לנקוט בהליך מתאים, במידה
- 21 שהפרסומים נגדה יימשכו.

הכרעה

- 22
- 23
- 24 53. התביעה מתקבלת. הנתבע ישלם לתובעת פיצוי בסך 65,000 ₪. הסכום ישולם עד 1.5.21 אחרת
- 25 יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד לתשלום בפועל.
- 26 54. משהתקבלה התביעה נגדו, חייב הנתבע בשיפוי גם בגין הוצאות המשפט ושכר טרחת עורכת הדין,
- 27 ובאישור התובעת למקור מימון חיצוני (פ/32) אין לפטור מכך. בשקילת הסכום אמדתי את טיבו של
- 28 ההליך, משכו לרבות מספר הישיבות שהתקיימו, וההיקף המשוער של משאבים שנדרשו לצורך
- 29 ניהולו לרבות למימון ייצוג, אגרה והצגת ראיות. במכלול השיקולים, אני קובע שהנתבע יישא

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 58434-05-17 חזן נ' מגרפתה

תיק חיצוני:

- 1 בהוצאות התובעת בסך 4,500 ₪, ובשכר טרחת עורכת דינה כולל מע"מ בסך של 13,000 ₪. הסכום
- 2 הכולל ישולם עד 1.5.21. אחרת יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד לתשלום בפועל.
- 3 55. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.
- 4 המסמך א' יישמר בידי המזכירות בכספת בית המשפט עד שפסק הדין יהפוך חלוט.
- 5
- 6 ניתן היום, כ"ג אדר תשפ"א, 07 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.
- 7

אוהד גורדון, שופט

8
9

